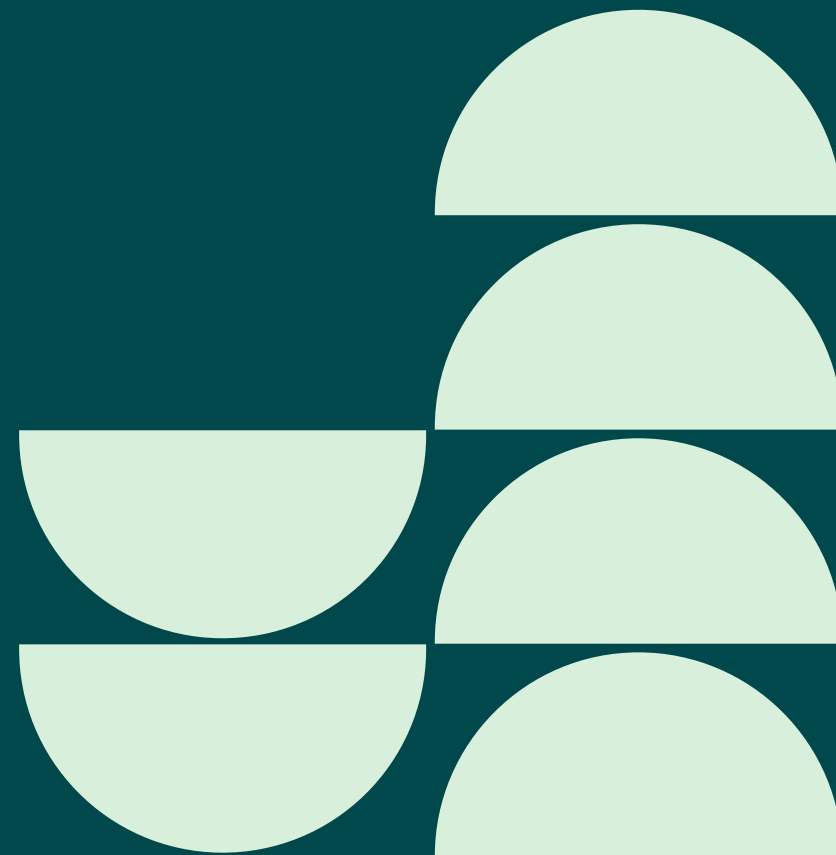


Årskursintegrerade studier

Anvisning för skolorna



- Behovet av årskursintegrerade studier har ökat under senaste åren och särskilt i slutet av den grundläggande utbildningen.
- En elev kan studera över årskursgränserna enligt ett eget studieprogram och då handlar det om mycket individuella skräddarsydda undervisningsarrangemang.
- Det är ofta mycket svårt att ordna årskursintegrerade studier i en grupp för allmän undervisning. I en smågrupp är det enklare. Därför måste de praktiska arrangemangen som anknyter till elevens skolgång planeras omsorgsfullt innan eleven övergår till årskursintegrerade studier.
- Med denna anvisning dras det upp riktlinjer för hur man ska gå till väga när det gäller anordnandet av elevernas årskursintegrerade studier.
- Anvisningen har utarbetats under våren 2024 i en arbetsgrupp bestående av speciallärare och rektorer och den uppdateras vid behov.

Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Karleby – Årskursintegrerade studier

- Årskursintegrerade studier innebär flexibla arrangemang som möjliggör en individuell studiegång. Årskursintegrerade arrangemang kan tillämpas i undervisningen i en hel skola, endast i vissa undervisningsgrupper eller för enskilda elever. De kan tillämpas till exempel för att stödja elever med särskild begåvning eller som ett sätt att förebygga studieavbrott.
- Årskursintegrerade studier möjliggör att eleven kan framskrida i olika ämnen enligt ett eget studieprogram, i stället för enligt en i årskurser indelad lärokurs. Elevens studieprogram ska bygga på de studiehelheter som fastställs i läroplanen. Studiehelheterna ska planeras utifrån målen och innehållet i de olika läroämnena. En förutsättning för att gå vidare i studierna i ifrågavarande läroämne och i studierna som helhet är att studiehelheterna slutförts med godkänt resultat.

- I läroplanen ska fastställas vilka studieheter som är obligatoriska och vilka som är valfria. Elevens framsteg i studierna och avläggande av studieheter ska följas upp tillsammans med vårdnadshavarna periodvis eller minst 2-4 gånger per läsår under ledning av en speciallärare.
- Vid årskursintegrerade studier fastställs timfördelningen samt målen och innehållet i läroämnena per studieheter. Studieheter ska i varje ämne utformas utgående från de årskursheter som bildas mellan etappmålen i statsrådets förordning om timfördelningen. Årskursheter kan delas upp i två eller flera studieheter. Innehållet i studieheter kan också utformas genom att kombinera målen och innehållet i olika ämnen inom årskursheter eller vid behov över etappmålen i timfördelningen.

- Vid behov kan ett beslut om studier enligt ett eget studieprogram också fattas för en enskild elev genom ett förvaltningsbeslut med stöd av 18 § i lagen om grundläggande utbildning. Ett dylikt förvaltningsbeslut är möjligt även då den lokala läroplanen inte är uppgjord enligt årskursintegrerade studier. En plan för elevens lärande ska utarbetas. Där ska stå vilka studieenheter som ingår i elevens studieprogram, i vilken ordning och enligt vilken tidtabell studierna ska genomföras och eventuella särskilda mål för studierna.
- **I Karleby används årskursintegrerade studier** vid anordnandet av studier för enstaka elever. Genom arrangemanget försöker man trygga fullgörandet av den grundläggande utbildningen för att undvika att eleven stannar kvar på klassen och på så sätt undvika att elevens alla prestationer upphör att gälla. **Skolans rektor fattar ett förvaltningsbeslut om studier enligt ett eget studieprogram (11 § 3 mom. lagen om grundläggande utbildning)** efter att hen hört expertgruppen.

- Om elevens årskursintegrerade studier förutsätter särskilda undervisningsarrangemang (18 § i lagen om grundläggande utbildning) behövs ett psykologiskt eller medicinskt expertutlåtande. Förvaltningsbeslutet fattas av rektorn för elevens skola. Beslutet fattas för viss tid.
- Ett studieprogram ska utarbetas för alla elever som deltar i årskursintegrerad undervisning. Rektorn övervakar uppgörandet och genomförandet av studieprogrammet och specialläraren ansvarar tillsammans med klassläraren eller ämnesläraren för genomförandet. Av studieprogrammet ska framgå elevens mål för studierna enligt läroämne eller studiehelhet samt i vilken ordning och enligt vilken tidtabell studierna ska genomföras och eventuella särskilda mål för studierna. Om eleven har antagits eller flyttats till specialundervisningen kan de ärenden som behöver tas upp beskrivas i elevens individuella plan (IP) för hur undervisningen ska ordnas.
- Bedömningen av de årskursintegrerade studierna görs enligt läroämne. Prestationerna inom olika läroämnena antecknas i studieprogrammet/Wilma vartefter de olika helheterna godkänns. Ämnesläraren, klassläraren eller specialläraren som ansvarar för studiehelheten antecknar prestationen i studieprogrammet/Wilma.

- Bedömningen av studiehelheten ska grunda sig på de mål som uppställts i den lokala läroplanen eller i den individuella planen (IP) för hur undervisningen ska ordnas, och bedömningen ska synas i studieprogrammet/Wilma så att eleven, vårdnadshavarna och lärarna vet vilka studiehelheter eleven har genomfört och med vilket vitsord och vilka som inte har genomförts.
- En elev som håller på att avsluta grundskolan räknas som elev i årskurs nio ända tills eleven slutfört hela den grundläggande utbildningens lärokurs och får ett avgångsbetyg eller uppfyller sin läropliktsålder och avgår från skolan. Eleven får avgångsbetyget genast när hela den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts med godkänt resultat.

Steg för årskursintegrerade studier

- Om eleven inte kommer att nå de mål som satts upp för hens årskurs i ett eller flera läroämnen trots stödåtgärder eller om eleven vill framskrida snabbare i studierna eller fördjupa sina studier övervägs årskursintegrerade studier.
- **I denna anvisning ligger fokus på elever som inte når målen för läroämnet trots stödåtgärder och för vilka det finns risk att de avbryter sin grundläggande utbildning.**
- I Karleby används årskursintegrerade studiearrangemang i huvudsak vid slutet av den grundläggande utbildningen (åk 8-9).
- Årskursintegrerade studier förutsätter att eleven förbinder sig till att studera enligt sitt studieprogram samt att arbeta för att nå de mål som satts upp.
- Det ska alltid övervägas från fall till fall om det bästa alternativet med tanke på elevens studier är att eleven övergår till årskursintegrerade studier eller att eleven stannar kvar på årskursen.

Årskursintegrerade studier i praktiken - steg för steg

- Elevvårdens expertgrupp diskuterar elevens övergång till årskursintegrerade studier. Om gruppen, vårdnadshavaren och eleven ställer sig positiva till det, fattar rektorn ett förvaltningsbeslut om årskursintegrerade studier.
- Eleven och vårdnadshavaren ska höras innan förvaltningsbeslutet fattas. Tidpunkten för hörandet antecknas i beslutet.
- Ett planeringsmöte om årskursintegrerade studier ordnas för eleven och vårdnadshavare:
 - Betoning på att också små studiehelheter bidrar till att studierna går framåt utan att prestationerna upphör att gälla varje läsår.
 - Eleven övergår till följande årskurs varje år och studerar i årskurs 9 tills hen får ett avgångsbetyg eller skiljebetyg (närmare om läropliktens längd i dia 14).
 - Studierna består av studiehelheter. Studiehelheterna kan kombineras mellan läroämnena och då lämpar sig projektliknande studier för de årskursintegrerade studierna.
 - Omfattningen av läroämnena följer utbildningsanordnarens timfördelning.

Planer för och uppföljning av årskursintegrerade studier

- Specialläraren utarbetar tillsammans med klassläraren/ämnesläraren ett eget studieprogram för eleven i Wilma.
- I studieprogrammet fastställs vilka studiehelheter elevens ska studera i olika ämnen, i vilken ordning samt deras mål och studie- och bedömningsmetoder. Elevens framsteg i studierna och slutförande av studiehelheter ska följas upp regelbundet.
- Elevens studieprogram antecknas i pedagogiska dokument; planen för elevens lärande eller IP.
 - Utifrån elevens vitsordsmål fastställs ämnesspecifika innehåll och mål vid behov utifrån särskilt prioriterade områden ([Särskilt prioriterade områden som förfaringssätt vid differentiering | Utbildningsstyrelsen \(oph.fi\)](#))
 - I bedömningen beaktas kriterierna för slutbedömningen.
- När eleven genomför studiehelheter, antecknas de studier som eleven slutfört, vitsorden, namnet på den lärare som bedömt prestationen samt datumen för prestationerna i Wilma.
- Dokumentering är viktigt för att alla lärare som undervisar eleven ska vara medvetna om elevens plan, studieframgång och studieprestationer. Denna information behövs också om eleven byter skola eller flyttar till en annan ort.

Möjligheter vad gäller det praktiska genomförandet

- **Några årskursintegrerade läroämnen:** Eleven studerar i regel i samma takt som den egna klassen och den mångkunnig specialläraren handleder eleven i de årskursintegrerade läroämnena enligt elevens studieprogram som planerats med ämnesläraren.
- **Många årskursintegrerade läroämnen och skolgången kräver även annat starkt stöd:** Eleven studerar i enlighet med ett eget studieprogram som planerats tillsammans med ämnesläraren i en smågrupp under handledningen av en specialklasslärare eller i en grupp för allmän undervisning under handledning av en mångkunnig speciallärare.
- **Många årskursintegrerade läroämnen, inget behov av annat stöd för skolgången:** Eleven kan studera med både en lägre årskurs och sin egen åldersgrupp och har en egen skräddarsydd läsordning.

Bedömning av elever som genomför årskursintegrerade studier

- Eleven får i slutet av läsåret ett läsårsbetyg över de studier som hen genomfört med godkänt resultat och går efter det avslutade läsåret vidare i sina studier följande läsår. Eleven stannar alltså inte kvar på klassen på grund av prestationer som eventuellt är underkända eller saknas.
- **I mellanbetyget antecknas** och bedöms de läroämnen i vilka eleven har en godkänd prestation. I tilläggsfältet nämns att eleven studerar enligt ett för eleven uppgjort studieprogram i enlighet med förordningen om grundläggande utbildning.
- **I läsårsbetyget antecknas** prestationerna för ifrågavarande läsår och i tilläggsfältet nämns att eleven studerar enligt ett för eleven uppgjort studieprogram i enlighet med förordningen om grundläggande utbildning. Studieprogrammet kan bifogas till betyget.

- En elev i årskurs 9 räknas som elev i ifrågavarande årskurs ända tills hen avlagt hela den grundläggande utbildningens lärokurs och får ett avgångsbetyg eller når läropliktsåldern och får ett betyg över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen.
- I slutet av årskurs 9 får eleven ett läsårsbetyg med vitsord i de läroämnena som hen avlagt med godkända resultat.
- Eleven fortsätter i årskurs 9 följande läsår och får avgångsbetyg genast då hen avlagt hela den grundläggande utbildningens lärokurs med godkända vitsord.
- I läsårsbetyget syns de vitsord som eleven fått i olika studiehelheter. I elevens betyg antecknas endast godkända prestationer och till övriga delar fortsätter hen med sina studier följande läsår.
- Vid verbal bedömning ska det alltid framgå av läsårsbetyget att eleven har genomfört studiehelheten med godkänt resultat.

Läroplikt

Hur länge fullgörs läroplikten inom den grundläggande utbildningen?

- Läroplikten ska fullgöras inom den grundläggande utbildningen för barn tills den grundläggande utbildningens lärokurs har slutförts, dock senast till slutet av skolarbetet under läsåret det kalenderår då eleven fyller 17 år. (26 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning)
- Läroplikten kan också fullgöras inom sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning. Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen ordnas inte för en studerande vars skyldighet enligt 26 § 1 mom. att delta i den grundläggande utbildningen för barn har upphört. Efter denna tidpunkt är den läropliktige skyldig att söka till annan läropliktsutbildning.

Vad händer om en elev inom den grundläggande utbildningen fyller 17 år men inte lyckas slutföra den grundläggande utbildningens lärokurs före vårterminen slutar?

- Enligt den läroplikt som gällde tidigare (25 § lagen om grundläggande utbildning) upphörde läroplikten när den grundläggande utbildningens lärokurs hade fullgjorts eller det hade förflutit 10 år sedan läroplikten började. I fortsättningen upphör läroplikten när man fyller 18 år. Enligt 26 § i lagen om grundläggande utbildning upphör fullgörandet av den grundläggande utbildning som hör till läroplikten, dvs. ”den grundläggande utbildningen för barn”, när den grundläggande utbildningens lärokurs har slutförts eller senast när skolarbetet under läsåret slutar det kalenderår då eleven fyller 17 år. Efter denna tidpunkt är kommunen inte skyldig att ordna grundläggande utbildning.

Läroplikt

- Elever som inte får avgångsbetyg inom den grundläggande utbildningen inom den tid som anges i lagen ska hänvisas till den mest ändamålsenliga utbildningen, t.ex. grundläggande utbildning för vuxna eller annan läropliktsutbildning. Utbildningsanordnaren ska i samarbete med andra aktörer fundera på vilken utbildningsväg som bäst lämpar sig för den unga. I vissa situationer kan det vara mer motiverat för den studerande att övergå till exempelvis handledande utbildning och därigenom till utbildning på andra stadiet än att fortsätta med den grundläggande utbildningen.
- Läropliktslagen har ändrats från och med den 1 augusti 2022 så att läroplikten kan fullgöras även genom att fortsätta studierna i den grundläggande utbildning för barn som avses i 26 § i lagen om grundläggande utbildning, om anordnaren av grundläggande utbildning gör det möjligt. Det är fråga om en frivillig uppgift för kommunerna och andra anordnare av grundläggande utbildning. I samband med handledningen bör man alltid från fall till fall överväga om fortsatt grundläggande utbildning för barn är det bästa alternativet för den läropliktige, med beaktande av elevens helhetssituation och behov av särskilt stöd. Vid prövningen bör man beakta det läropliktiga barnets bästa.

Fortsatta studier

- Eleven ges elevhandledning efter hens behov. Eleven har rätt till intensifierad personlig elevhandledning, om hen behöver extra stöd för att söka till fortsatta studier. Vårdnadshavaren deltar vid behov.
- När eleven har slutfört hela den grundläggande utbildningens lärokurs med godkänt resultat övergår hen till studier på andra stadiet via kontinuerlig ansökan. Studierna på andra stadiet inleds genast efter att eleven fått ett avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen.

Hävning av årskursintegrerade studier

- Om eleven kommer ikapp eleverna i sin egen årskurs i sina studier, hävs förvaltningsbeslutet om årskursintegrerade studier.
- Eleven och vårdnadshavaren hörs innan rektorns förvaltningsbeslut om årskursintegrerade studier hävs.
- Beslutet antecknas i Wilma.